

О Б Щ И Н А Ш У М Е Н

9700 гр. Шумен, бул. "Славянски" № 17, тел./факс: 054/800400

e-mail: mayor@shumen.bg, <http://www.shumen.bg>

ISO 9001 ISO 14001 OHSAS 18001

ГОДИШЕН ОТЧЕТ

ЗА ДЕЙНОСТТА НА ОБЩЕСТВЕНИЯ ПОСРЕДНИК НА

ОБЩИНА ШУМЕН - 2019 г.

УВОДНИ ДУМИ

Годишният отчет на Обществения посредник е един от най-важните инструменти в правомощията на институцията на местния омбудсман. По традиция този документ цели да даде достатъчно информация за констатираните проблеми в административното обслужване на гражданите и същевременно да представи актуалното състояние на диалога между властите и хората. Настоящият годишен отчет е и по-различен. Качество, което се налага от факта, че от една страна това е първият отчет, представян на вниманието на новоизбрания състав на Общинския съвет. От друга страна, това е и последният отчет от изтичащия втори мандат на настоящия Обществен посредник.

Поради това ще си позволя да кажа няколко неща преди да навляза в същината на документа. На първо място ми се струва за необходимо да припомня, че има поне два неписани принципа, които поддържат всяка демократична конструкция на властта. Принципът на „политическата толерантност“ изисква представените в съвета политически сили да признават легитимното съществуване на своите опоненти, да ползват експертизата и качествата на всички избрани от гражданите общински съветници. Това поддържа легитимността на колективния орган на местно самоуправление и създава достатъчно възможности за вземането на решения в интерес на гражданите след провеждането на качествен и пълен демократичен дебат. Принципът на „институционално въздържание“ пък изисква всеки орган на власт да не стига до крайности в използването на законовите си правомощия, за да предотврати възможността вместо

целения контрол да изкриви действията си в посока на блокиране на работата на отделните институции. Легитимните взаимодействия между институциите на Кмет на Община, Общински съвет и Обществен посредник са гаранции, че местната власт може и иска да работи в интерес на гражданите и тяхното благополучие.

Воден от тези принципни съображения, в началото на този „различен“ годишен отчет, се считам за длъжен да информирам Общинския съвет и Кмета на Община Шумен, че през месец май изтича вторият четиригодишен мандат на настоящия Обществен посредник. От това следва и изискването веднага след приключване на процедурата по обсъждане на отчета Общинският съвет да организира конкурс за избор на нов местен омбудсман. Към настоящия момент и на основание чл. 9 от Правилника за организацията и дейността на Обществения посредник на територията на Община Шумен настоящият титуляр няма да участва в изборната процедура поради предвиденото ограничение за заемане на поста „от два последователни мандата“. Вярвам, че новоизбраният състав на колективния орган в местното самоуправление ще съумее да организира и проведе стабилен конкурс, който да съхрани от кризи внимателно градения авторитет на институцията на местния омбудсман през изтеклите четири мандата. Става дума за труден избор, изискващ провеждането на предварителен конкурс с кандидати, който приключва с набирането на квалифицирано мнозинство от 2/3 в Общинския съвет.

Надявам се, че през изтеклите два мандата съм успял да бъда максимално полезен посредник в диалога между властта и хората. Опитвах се да служа честно и мисля, че имам сили да продължа. Преценката за това обаче е право на гражданите, Общинския съвет и Кмета на Община Шумен.

Декларирам готовност да подпомогна всякакви дебати в обществото и колективния орган на местното самоуправление за бъдещето на институцията Обществен посредник в Шумен.

СТАТИСТИКА

Настоящият годишен отчет е изготвен на база на постъпилите при Обществения посредник на Община Шумен жалби и сигнали на гражданите и техните организации. На основание чл. 27 от Правилника за организацията и дейността на Обществения посредник на територията на Община Шумен отчетът се представя на вниманието на Общинския съвет в срок до последното редовно заседание за съответната година. Отчетът се представя и пред средствата за масово осведомяване на разположение на гражданите и техните организации. Настоящият документ следва да се разгледа от Общинския съвет в срок до второто редовно заседание през 2020 година. В този срок Кметът на Община Шумен също внася становище относно данните и изводите, съдържащи се в годишния отчет на Обществения посредник. При несъгласие със съдържащите се в отчета данни и изводи, Общинският съвет отправя препоръки за подобряване на дейността на Обществения посредник.

Дейността в цифри:

Приети, изслушани и консултирани граждани – 173

Заведени жалби – 101

Образувани проверки – 37

Решени случаи чрез взаимодействие с администрацията – 24

Становища с предложения и препоръки – 2

Жалби в процес на разглеждане – 0

Обобщените статистически данни разкриват традиционни проблеми пред гражданите на Шумен и същевременно показват развитието на някои нови тенденции. Продължават споровете между гражданите в режим на етажна собственост или опазването на имотни граници, както и настояването решенията в тази област да дойдат чрез общинската администрация. В тази връзка е от значение, че през отчетната година бе проведено обществено обсъждане за изменения в Закона за управление на етажната собственост от страна на Министерството на регионалното развитие и благоустройство. От името на мрежата на Обществените

посредници в Република България също е депозирано становище с конкретни предложения за поправки в закона. Продължава и тенденцията за намаляване на жалбите от така наречения потребителски характер. През отчетния период институцията е била ангажирана в спорове с „Енерго – Про“ АД /4 случая/, „Водоснабдяване и канализация“ /9 случая/ и мобилните оператори /5 случая/. Данните посочват казуси, свързани със социалното подпомагане /4 случая/, териториалното поделение на НОИ /3 случая/, териториалното поделение на НАП /1 случай/ и ЧСИ /7 случая/.

РАБОТА ПО ИНДИВИДУАЛНИ ЖАЛБИ И СИГНАЛИ

По традиция с годишния отчет Общественият посредник се стреми да представи на обществеността и Общинския съвет анализ на определени административни практики и провеждани секторни политики. Анализът се базира на постъпилите индивидуални жалби и сигнали на гражданите и постъпилата информация, вследствие на извършените проверки. Прави впечатление, че подбраните индивидуални случаи в настоящия отчет са свързани с жалби на граждани, отнасящи се към работата на поделения на централната администрация, а не към дейността на органите на местното самоуправление. Факт, който погрешно може да бъде интерпретиран в посока, че местната администрация рязко е подобрила административното обслужване на гражданите. По-вероятното обяснение за констатираното спокойствие между гражданите и местната власт е, че през отчетната година се проведеха и избори за местни органи на управление. От друга страна, концентрацията на индивидуални жалби, касаещи действията на централната администрация в настоящия отчет, показва и по-широкото поле на действие на институцията на Обществения посредник. Очевидно е, че местният омбудсман се припознава за предпочитан посредник от страна на гражданите и администрацията, дори извън тесните правомощия в областта на местното самоуправление.

Случаят „Донкова“

На 02.12.2019 г. при Обществения посредник на Община Шумен е подадена жалба с Рег.индекс 96-00-821 относно забавена проверка от НОИ-Шумен по подадено искане от страна на г-жа Донкова за ползване на обезщетение за безработица. По случая е образувана проверка, в хода на

която стана ясно, че е налице системен проблем. Жалбоподателката е сключила трудов договор с фирма, набираща и изпращаща български граждани на работа в селското стопанство във Франция. В конкретния случай около 40 човека полагат труд в чужда държава в рамките на пет месеца. Трудовите договори са регистрирани в НАП и по данни на управителя на фирмата лицата са осигурявани редовно. Проблемът е, че според съществуващия европейски регламент следва да се прецени кое е действащото законодателство, уреждащо правото на обезщетяване при последващо оставане на работника без работа. За да приключи проверката от НОИ настояват тази преценка да бъде извършвана от експертите на НАП. Според вътрешни указания на НАП това не се налага, защото европейският аргумент е ясен и указва, че в конкретния случай приложимо е френското законодателство. Липсата на отговор от страна на НАП създава затруднения пред експертите от НОИ да аргументират и приключат започнатото административно производство. Ситуация, която оставя гражданката във висящо положение, при което нито може да ползва обезщетението за безработица, нито може да обжалва отказ за неговото изплащане. От страна на фирмата, наела работниците, възниква въпросът за получените от НАП осигуровки, които могат да бъдат обратно изтеглени единствено след изискване за извършване на данъчна ревизия.

Считам, че става дума за системен проблем между НОИ и НАП, който е от съществен обществен интерес с оглед на нарастващия брой български работници, ползващи услугите на такива фирми и полагащи труд в други държави членки на Европейския съюз. Затова съм препоръчал на г-жа Донкова да сезира писмено националния омбудсман. От своя страна съм запознал с казуса г-жа Диана Ковачева с настояване за проверка на централно ниво и изготвяне на препоръка от страна на националния омбудсман към ръководството на НАП и НОИ.

Случаят „Косово“

На 04.11.2019 г. при Обществения посредник на Община Шумен е подадена жалба с Рег. индекс 96-00-819 от страна на гражданка на Косово, която живее в България със статут на временно пребиваваща чужденка. В жалбата се твърди, че при влизане в България от Румъния лицето е получило предупреждение, че предстои в срок от 24 часа да бъде принудително изведено от страната. Жалбоподателката се обръща към представителите на център „Европа Директно“ в Шумен, който работи като информационна мрежа на представителството на Европейската

комисия в България за работа с граждани. Оценявайки необходимостта от спешни мерки по конкретния казус, от центъра насочват лицето към Обществения посредник на Община Шумен. В рамките на два часа успяхме да организираме работна среща с началника на група „Миграция“ към Областната дирекция на МВР г-жа Илиана Павлова. Установено е, че лицето действително следва да напусне страната поради пропуснати срокове за подаване на заявление за удължаване на временното пребиваване. Задействането на процедура за подновяване на пребиваването може да стартира едва след предоставяне на виза вид „D“, която трябва да се издаде от властите в Косово – процедура, която може да отнеме и една година. След внимателен анализ на ситуацията и на Закона за чужденците в Република България стана ясно, че може да се приложи и друг предвиден по закона ред. Възможност за това се откри след констатирането на допълнителното обстоятелство, че гражданката на Косово разполага и с валидна карта за удължено пребиваване в Гърция /страна членка на Европейския съюз/ поради сключен в миналото и разтрогнат по-късно граждански брак. След допълнителни указания, в рамките на същия ден, гражданката на Косово подаде нови заявления, които стартираха процедурата пред българските власти за получаване на ново разрешение за пребиваване в страната.

Изрично посочваме този казус като илюстрация на възможностите на институцията на омбудсмана в защита на правата на гражданите. Считам, че разрешаването на описания случай с класическите методи на административния или съдебния контрол щеше да бъде невъзможно – особено в условията на подобна спешност. Освен това, характерът и на двата посочени метода за защита на правата на гражданите отрежда на администрацията защитната роля да доказва законосъобразността на предприетите от нейна страна действия, а не да обследва цялостната ситуация и търси възможните решения. Случаят „Косово“ от настоящия отчет разкрива друг работещ механизъм за защита на правата и интересите на гражданите. Добър пример за партньорство на Обществения посредник с правозащитни центрове като „Европа Директно“, както и постигнато институционално уважение с компетентната администрация на служба „Миграция“ към Областната дирекция на МВР - Шумен

Случаят „Георгиев“

На 16.01.2019 г. при Обществения посредник на Община Шумен е подадена жалба с Рег. индекс 96-00-736 относно движението по стартирала

административна процедура по издаване на безплатна електронна винетка. По случая е образувана проверка, която констатира следната ситуация от фактическа гледна точка. Жалбоподателят е в правото си да получава безплатна винетка за придвижване с личен автомобил по републиканската пътна мрежа и е подал необходимото заявление пред Регионална дирекция „Социално подпомагане“ за нейното получаване в изискуемия срок. Установено е, че заявлението му също е обработено в срок и изпратено към Агенция „Пътна инфраструктура“ във връзка с променените правила за подмяна на досега ползваните винетки с електронни. В хода на проверката е установено, че не е създадена необходимата организация за комуникация между държавните агенции по социално подпомагане и пътна инфраструктура. В началото на периода пътната агенция не информираше администрацията, получила заявлението за неговото удовлетворяване. Впоследствие служителите в РД „Социално подпомагане“ започнаха да получават тази информация, но се оказа, че тя не се актуализира на сайта на тол-системата, което предизвика притеснения в правоимащите граждани при евентуална проверка на пътя. На 22.01.2019 г. при Обществения посредник на Община Шумен е подадена жалба с Рег. индекс 96-00-740 с идентичен характер. При образуваната в този случай проверка става ясно, че заявлението за издаване на безплатна електронна винетка е обработено своевременно и последната е валидирана още от 07.01.2019 г., без гражданинът да е известен за това и без подобна информация да бъде достъпна през сайта на тол-системата.

Ноторно известен факт е, че подобна генерална промяна за ползването на републиканската пътна мрежа и преминаването към електронни винетни стикери стартира с проблеми от различно естество. Посочените индивидуални казуси през дейността на Обществения посредник на Община Шумен, обаче илюстрират традиционна слабост в действията на българската администрация, свързана със затруднена или липсваща култура на комуникация между отделните нейни звена, което застрашава правата на гражданите.

ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ ПРАВНАТА СРЕДА

Институцията на Обществения посредник на Община Шумен счита за свой основен приоритет внимателното укрепване на правната среда като единствената възможна платформа за провеждането на нормален публичен разговор между институциите и гражданите в правовата държава. През

отчетния период Общественият посредник на няколко пъти бе изправен пред предизвикателството да подсури нормалното провеждане на обществена дискусия по значими за гражданите в общината теми.

В края на 2018 г. Комисията за енергийно и водно регулиране насрочи открито заседание и обществено обсъждане на внесен доклад, предвиждащ изменение на одобрените цени на ВиК услуги за 2019 г. Докладът съдържа предложение за повишаване на ВиК услугите за следващата 2019 г. относно потребителите, обслужвани от „Водоснабдяване и канализация-Шумен“ ООД. В качеството си на Обществен посредник, изготвих и изпратих до КЕВР писмено становище, в което подчертах, че макар и юридически издържано, предложението е мотивирано единствено с одобрената цена от бизнес плана за следващата година – на базата на актуална информация за инфлацията и в този смисъл то е крайно необосновано за потребителите на услугата в Област Шумен.

След получения неудовлетворителен отговор от страна на КЕВР се обърнах към всички народни представители от района с настояване за ползването на механизмите на парламентарния контрол относно действията на правителството във водния сектор. В него изложих виждането си, че поведението на институциите на централната власт разрушава крехкия баланс между управляващите и гражданите за цялостно решение на проблема с водата. Липсата на перспектива и необоснованото увеличение чрез формално прилагане на инфлационната клауза в приетия бизнес план превръща темата от основен приоритет в сериозна социална криза.

В продължение на този дебат, и с подкрепата на Омбудсмана на Република България Мая Манолова, бе организирана обществена дискусия на тема „Право на заплащане на качествена ВиК услуга“, която се проведе на 10.01.2019 г. в Шумен. В дискусията участваха всички отговорни институции, граждани и неправителствени организации – областният управител на Шумен проф. Стефан Желев, кметът на общината Любомир Христов, общински съветници от Шумен и с. Гулянци, народни представители от района, представители на Министерството на регионалното развитие и благоустройството, Комисията за енергийно и водно регулиране, Българската асоциация по водите, Съюза на ВиК операторите, членове на Асоциацията по ВиК – Шумен и други.

Националният омбудсман Мая Манолова аргументира решението си за провеждане на този форум, подчертавайки, че: „Ситуацията в Шумен е

най-драстична, предвид най-високата цена на водата в България и смея да кажа – с най-лошото качество“. По думите ѝ в края на миналата година КЕВР е представила анализ за състоянието на ВиК сектора в страната, според който показателите на Шумен са били „отчайващи“, водата е била с много лошо качество и 80% течове.

„Недоволството на гражданите от т.нар. реформа във ВиК сектора нараства. Реално се повишават единствено цените. Нищо не се променя в положителна посока – нито качеството на услугата, нито намаляват течовете, нито стават по-ефективни инвестициите. Реформата, такава каквато в момента се провежда, се отнася и се изчерпва единствено и само с повишаването на цените. Това от своя страна води до нарушаване на достъпа и до накърняване на едно основно човешко право – правото на вода, което е тясно свързано и с правото на живот. Аз като омбудсман не мога да остана безразлична към този процес“, категорична бе Манолова. Тя информира, че през миналата година институцията на омбудсмана е била „буквално залята“ от жалби срещу ВиК услугите – 751, което пък ги поставя на първо място сред жалбите на потребители.

„Подготвила съм конституционна жалба по отношение на Закона за регулиране на ВиК услугите, с която ще атакувам формирането на цените във ВиК сектора и по-конкретно т. нар. „единна цена“, която натоварва много най-бедните български граждани, които живеят в малките населени места, където най-често водоснабдяването е гравитачно“, допълни омбудсманът. Манолова бе категорична, че така бедните хора реално спонсорират малко по-заможните, а пък всички български граждани спонсорират ВиК дружествата, което е нечестно и трябва да бъде прекратено.

Манолова запозна присъстващите с подготвени предложения до всички отговорни по проблема институции, но беше безкомпромисна, че първо трябва да се започне със законодателни промени. „Абсолютно е належащо повишаването на цената на водата да се обвърже с реални резултати, с подобряване на качеството на услугата на водата, с намаляване на течовете, с повече ефективност на инвестициите“, заяви омбудсманът. Манолова подчерта още, че ще настоява и за преразглеждане на бизнес плановете на ВиК асоциациите, защото в резултат на тях в 5-годишния период занапред единствено се повишава цената на водата, което е свързано с повишаването на инфлацията. Тя бе категорична, че ще настоява и за ясни критерии за социална поносимост, които да бъдат

записани в закона, тъй като в момента КЕВР „произволно прилага различни статистически показатели“. Омбудсманът ще поиска и въвеждане на лицензиране на ВиК дружествата, което би довело до осъществяването на по-сериозен контрол върху дейността им. „Според експерти ефективността от служителите във ВиК дружествата не е особено висока“, обоснова се омбудсманът.

Следва да се подчертае, че становището на обществения посредник и омбудсмана на Република България по темата за липсващите реформи във водния сектор е постоянен приоритет на двете институции. В тази връзка трябва да се отчете и препоръката на новия омбудсман Диана Ковачева към Министъра на регионалното развитие и благоустройството Петя Аврамова от 17.10.2019 г. „Съгласно чл.1, ал.2 от Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги, водоснабдителните и канализационните услуги са услугите по пречистване и доставка на вода за питейно-битови нужди. Когато доставяната вода е негодна за питейно-битови цели е налице неизпълнение на задължение на ВиК оператора, поради което и цената на водата следва да бъде като за вода с непитейни качества. В междуведомствената работната група за изготвяне на проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 4 от 14 септември 2004 г. за условията и реда за присъединяване на потребителите и за ползване на водоснабдителните и канализационните системи /Наредба № 4/, създадена със Заповед № РД-02-14- 212/27.02.2018 г. на министъра на регионалното развитие и благоустройството, в която участваха и експерти на омбудсмана, този проблем е обсъждан. Това бе и повод омбудсманът да се обърне към Вас във връзка с цената на водата за „ВиК – Шумен“ ООД. В случая е важно да отбележа, че с влязло в сила Решение № 20/26.02.2018 г. по в.т.д.№ 211 по описа за 2017 г., Шуменският окръжен съд приема в мотивите си следното: „ВиК операторът не е спазил вмененото му по закон задължение да доставя на крайния потребител питейна вода, като действително е влошен само единият от нормативно изискуемите показатели „мътност“, но и само това нарушение прави стоката негодна в някаква степен за предназначението ѝ. В този смисъл основателни са направените от ответника възражения за намаляване стойността на водата.“ В резултат, съдът е определил по-ниска цена по справедливост, съобразно с правилата на чл.162 от Гражданския процесуален кодекс. Смятам, че от страна на Министерството е необходимо да се предприемат действия, така че цената на услугата да отговаря на качеството ѝ на

предоставяне. Наложително е да се избегне субективната преценка, като бъде изготвена ясна процедура за прилагане на по-ниска цена на водата, когато не отговаря на нормативните изисквания за качество“, се казва в последната препоръка на омбудсмана Диана Ковачева.

Темата отново бе коментирана в рамките на последната работна среща между националния омбудсман и действащите обществените посредници от страната, проведена на 04.12.2019 г. в Кърджали. На нея стана ясно, че до края на годината г-жа Ковачева очаква нов разговор с министър Петя Аврамова и отново ще постави въпроса за разглеждане.

Припомнянето на тези действия в настоящия отчет цели да изрази още веднъж ясната позиция на институцията на националния и на местния омбудсман по липсващата реформа във водния сектор на Република България и крайно незадоволителното качество на предоставяните от „Водоснабдяване и канализация“ ООД услуги за потребителите. Целта на институцията на омбудсмана е да събере всички заинтересовани страни и отговорни институции и да направи видим проблем, който все по-ясно се повдига от страна на гражданите. В края на 2019 г. темата за качеството на водата и качеството на предлаганите от водоснабдителните дружества услуги ескалира с възникналите кризи в Перник и Ловеч. Затова считам, че е наложително да се засили този институционален натиск, за да превърнем темата за качеството на водата в България в политически приоритет.

В началото на отчетния период местният омбудсман бе призван да посредничи между администрацията и гражданите и по друг болезнен казус. По покана на кварталните съвети на „Макак“ и „Мътница“ на 16.01.2019 г. в залата на читалището на кв. „Макак“ се проведе среща с местната общност. Жителите на двата квартала изразиха остро си недоволство от възникналата необходимост да пътуват до работните си места в града или да ползват различни административни и здравни услуги след задължително закупуване на електронни винетки. След проведени срещи с ръководството на Областното пътно управление и КАТ – Пътна полиция стана ясно, че кратките участъци, свързващи Шумен с кварталите „Макак“ и „Мътница“ винаги са били част от републиканската пътна мрежа, от което следва и задължението да се заплащат винетни такси. Новата ситуация бе породена от засилването на контрола във връзка с въвеждането на тол-системата. Тази нова ситуация обаче бе абсолютно неприемлива за жителите на двата квартала, които поставиха основателни

въпроси за статута си на граждани и данъкоплатци на Шумен. Местната общност заяви категоричното намерение да изрази недоволството си чрез граждански протест, а Общественият посредник се ангажира с посредничество пред Кмета и Общинския съвет. На 18.01.2019 г. кметът Любомир Христов покани представители на общността и местния омбудсман на среща. В рамките на този разговор Кметът заяви, че ще предложи на Общинския съвет да вземе решение, с което да поиска от Министерството на регионалното развитие и благоустройството и Агенция „Пътна инфраструктура“ въпросните два пътни участъка да придобият статут на участъци от общинската пътна мрежа. На следващия ден планираният протест се проведе без първоначалната заявка за затваряне на пътя, а подкрепата на място от страна на Обществения посредник бе възприета положително от гражданството. На заседание на Общинския съвет на 31.01.2019 г. общинските съветници също подкрепиха жителите на двата квартала и приеха предложението на кмета на общината.

Посредническата роля на местния омбудсман в този казус спомогна за запазване на доверието в институциите от страна на гражданите и за консолидирането на местната власт около намирането на справедливо разрешение на възникналата ситуация. Тук следва да се подчертаят и активните действия на кмета на общината, който проведе спешни преговори с министъра на регионалното развитие и благоустройството и ръководството на пътната агенция.

ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С ИНСТИТУЦИИТЕ

И ГРАЖДАНСКИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ

Изминаващата 2019 г. се характеризира и с организацията и провеждането на изключително важните избори за членове на Европейския парламент. В тази връзка, Общественият посредник на Шумен постави за свой приоритет подкрепата на различни граждански организации и институции, които организираха обществени дискусии и дебати в разяснителната кампания за ролята и значението на Европейския парламент за гражданите в страните членки на Европейския съюз. Тук следва да подчертаем традиционно доброто ни партньорство с център „Европа Директно“ и системната ни работа за популяризиране на

ценностите на Европейския съюз и утвърждаване на правата на гражданите.

Дебат под надслов „Един до друг преди и в ЕС“ се проведе на 05.09.2019 г. в Регионалната библиотека „Стилиян Чилингиров“ в Шумен. Дискусията бе част от календара на дейностите по проект „Гражданите за Европа“, реализиран с финансовата подкрепа на Европейския съюз чрез програма „Европа за гражданите“. Домакин на срещата беше Община Шумен, която в дните между 5 и 7 септември посреща над сто гости от три общини на държавите партньори от Румъния, Гърция и Северна Македония – Община Браила, Община Ксанти и Община Струмица. Целта на проекта е да насърчи и улесни социалната и межкултурна ангажираност на европейските граждани като средство за опознаване и разбиране на историята и ценностите на Европейския съюз. В качеството си на модератор открих дискусията с убеждението, че разговорът за Европа е важен и трябва да се провежда всекидневно. Темата за евроскептицизма и еврооптимизма е необходима, за да се опитаме да дефинираме в каква посока се търси прогресът за човешката цивилизация. Диспутът между евроскептици и еврооптимисти обхваща ключови теми. Своите тези „за“ и „против“ участниците размениха по въпроси от области като образование, професионална реализация, пътуване и свободно придвижване, бизнес перспективи, семейство и традиции. Дебатиращите изтъкнаха значимостта и ползите от членството в Европейския съюз – свободата, която дават възможностите за пътуване, образование, стажантски програми и старт в кариерата, подобряване на професионалните компетенции и умения. Участие в дебата взеха представители на образователни и културни институции в Шумен, членове на Общинския младежки съвет, журналисти и общественици. От партньорските градове Браила, Ксанти и Струмица в дискусията се включиха млади предприемачи, студенти и хора с богат опит в младежкия обмен по програма „Еразъм+“.

В продължение на доброто партньорство между обществения посредник и националния Омбудсман Мая Манолова през отчетния период отново бе организирана и благотворителната акция „Купи и сподели“. Инициативата е част от четвъртото издание на традиционната кампания на Омбудсмана на Република България „Великден за всеки – дари празник на баба и дядо“. В рамките на „Купи и сподели“ всеки имаше възможност да дари трайни хранителни продукти, с които да подкрепи възрастните хора

от общината по повод големия християнски празник Великден. Благотворителната акция се проведе в 13 обекта на шуменската верига хранителни магазини VulMag, с чието партньорство за втора поредна година акцията разширява своя обхват за градовете Шумен, Варна, Търговище и Дулово. Част от шуменския бизнес също подкрепи ресурсно осъществяването на благотворителната инициатива – „Фикосота“, „Херти“ и „Телепол“. В благотворителната акция през тази година се включиха и над 50 деца, членове на Организацията на Българските скаути – една от най-големите младежки доброволчески организации в страната.

В резултат над 550 възрастни, самотно живеещи и социално слаби хора получиха хранителни пакети в Шумен, Варна и Търговище. Към Кризисния център на Община Шумен са насочени 37 пакета, а към малките населени места други 42 пакета по линия на Центъра за обществена подкрепа. Други 150 броя се разпределиха по линия на Съюза на пенсионерите в Шумен, а с 30 броя са надарени членовете на Съюза на вдовиците и вдовците. Хранителни продукти получиха и всички членове на Съюза на ветераните от войните и социално слаби хора по списък на обществения посредник. За всички 60 възрастни и самотни хора от квартал „Макак“ бяха предоставени продукти след активната подкрепа на кварталния съвет и настоятелството на Народно читалище „Просвета – 1926“. За първи път в това издание на благотворителната акция бяха събрани храни за общо 160 човека на територията на варненския квартал „Владислав Варненчик“ и към пенсионерските клубове в Търговище.

Второто издание на благотворителната акция „Купи и сподели“ се характеризира с много по-добра организация и краен резултат. Причините за това всъщност се свързват с по-високото ниво на партньорство, което институцията успя да постигне с гражданството, местния бизнес и Организацията на българските скаути. Скаутите се доказаха като добре функционираща доброволческа организация, обединяваща усилията на деца и родители, и получиха специалните благодарности на националния омбудсман. Доколкото ядрото на българските скаути се развива в Шумен, считам за съвсем уместно и правилно тяхната дейност да продължи да се подкрепя от страна на Община Шумен.

В подкрепа на партньорските отношения на институцията с УНИЦЕФ на 12.03.2019 г. организирах работна среща за застъпничество и осигуряване на устойчивост в работата на семейно-консултативните центрове в област Шумен. Участие в нея взеха народният представител Емил Димитров, ректорът на Шуменския университет проф. д.и.н. Георги Колев, зам.-кметът по социална политика и здравеопазване на Община Шумен Светлана Маркова. Сред поканените бяха и представители на всички общини от областта, както и основните двигатели на стартирания

през 2010 г. проект „Семейство за всяко дете“, сред които са УНИЦЕФ, Министерството на здравеопазването, Министерството на труда и социалната политика, Държавната агенция за защита на детето и Агенцията за социално подпомагане.

През изминалите девет години в рамките на проекта са създадени три семейно-консултативни центъра в Шумен, Нови пазар и Велики Преслав и три филиала към тях в общините Каолиново, Венец и Върбица. Социалните работници успяха да картографират 130 населени места в областта и да осигурят подкрепа на 4000 семейства в грижата за децата им. В центровете работят общо 35 квалифицирани служители.

ИНСТИТУЦИОНАЛНО УКРЕПВАНЕ

През отчетния период продължиха и дългогодишните усилия за институционалното укрепване на местните омбудсмани. Работата в тази насока върви по две основни линии. Първата е свързана с активности чрез пряко подпомагане на заинтересовани Кметове или Общински съвети, а втората – чрез мрежата на Обществените посредници в Република България.

По покана на кмета на Община Добрич Йордан Йорданов, и съвместно с омбудсмана Мая Манолова, през февруари се включих в обществена дискусия относно предложението за конституиране на институцията в общината. Кметът Йордан Йорданов отбеляза, че разчита да се създаде такава институция, защото жалбите на граждани се увеличават, а администрацията се свива и се затруднява да им отговаря. Той изнесе данни, че през 2011 г. в Община Добрич са постъпили 1 217 сигнала, а за 2018 г. те са били 2 181.

Мая Манолова отново призова Народното събрание да разгледа предложените промени в Закона за местното самоуправление и местната администрация (ЗМСМА), които ще увеличат шанса да се изберат повече местни омбудсмани в страната. В момента има само 13 и то в най-големите градове. „Ние реално решаваме проблемите на хората, като принуждаваме институциите да работят“, отбеляза Манолова. „Нашата цел е да се създаде мрежа от местните обществени посредници, но има части от страната, където липсват такива, както е в Северна България“, каза още тя. Законовите промени са внесени от една година в парламента, но никой депутат не ги е придвижил за обсъждане. С тях се цели премахване на задължителното условие местният омбудсман да се избира с квалифицирано мнозинство, а това да става с обикновено. Другото важно предложение е да се обезпечи дейността чрез държавно делегирано

финансиране, за да се чувстват посредниците истински независими от местната власт. Иска се още да се въведе задължителен избор на местен посредник за общини с жители над 10 000 души, а за по-малките да има възможност да се обединяват.

През май бе проведена среща с екипа на вицепремиера г-н Томислав Дончев, в рамките на която представихме проекта за законодателни промени в ЗМСМА, целящ улесняването на българските общини в процедурата за конституиране на институцията на Обществен посредник, уеднаквяване на правомощията на местните омбудсмани и продължителността на техните мандати.

На редовна среща на мрежата от Обществени посредници в Република България, проведена през септември в Бургас, потърсихме подкрепата на Кмета г-н Димитър Николов, който е и член на Управителния съвет на НСОРБ. Той пое ангажимент след местните избори да подпомогне усилията на мрежата за обсъждане на темата в Управителния съвет на най-влиятелната организация в местното самоуправление. В изпълнение на тези решения, на заседание на мрежата в Кърджали в присъствието на националния омбудсман, бе приета декларация и покана за среща с новоизбраните кметове и председатели на общински съвети. В качеството си на национален омбудсман, г-жа Диана Ковачева пое ангажимент да посредничи за осъществяването на тази работна среща с УС на НСОРБ през първото тримесечие на 2020 г.

ПРОГРАМА ЗА ГРАЖДАНСКО ВЪЗПИТАНИЕ

В подкрепа на усилията за развитие на гражданското образование и култура сред подрастващите, Общественият посредник предложи партньорство на Окръжен съд – Шумен, който активно прилага подобна образователна програма по инициатива на Висшия съдебен съвет.

На 13.03.2019 г. в Окръжен съд – Шумен бе представен разработен от гимназисти в града нов филм, представляващ симулативен съдебен процес. Сред присъстващите на събитието бяха председателят на Окръжния съд София Радославова, окръжният прокурор Маргарита Георгиева, председателят на Районния съд Емилиян Ангелов, адвокат Галина Бонева, председател на Шуменската адвокатска колегия, ректорът на Шуменския университет проф. д.и.н. Георги Колев, директорът на СУ „Йоан Екзарх Български“ Валентина Тодорова, представители на държавната и на местната администрация. Съдия Радославова заяви, че общата цел на стартиралата през 2014 г. съвместна образователна програма на Висшия съдебен съвет и Министерството на образованието: „Съдебната

власт – информиран избор и гражданско доверие“ е да се повиши и развие правната култура на учениците и те да бъдат предпазени от противообществени прояви. Основни партньори в проекта в Шумен са учениците от СУ „Йоан Екзарх Български“. Председателят на Окръжния съд разясни, че институцията работи с гимназистите успешно вече три години, а териториалният обхват на проекта е разширен, като от общо пет училища на територията на Община Шумен, са се включили и средните училища в общините Върбица и Венец.

Като първа част от партньорството ни с Окръжния съд и програмата на Висшия съдебен съвет бе проведеният „Урок по конституция“ пред повече от 70 шуменски гимназисти в празничния 16-ти април. Така бе отбелязана и 140-тата годишнина от свикването на Учредителното събрание и приемането на Търновската конституция. Урокът бе и част от инициативата „140 години български парламент“ под патронажа на председателя на Народното събрание Цвета Караянчева.

ОТЧЕТ НА РАЗХОДИТЕ

Дейността на Обществения посредник и неговия сътрудник на територията на Община Шумен се финансира от бюджета на Общината по правилата на чл. 25 от ПОДОПТОШ, приет от Общинския съвет.

- През отчетния период са използвани допълнителни средства за две командировъчни във връзка с участие в работна среща на действащите обществени посредници;
- Общественият посредник не използва служебен транспорт;
- Официалният сайт на институцията се поддържа за собствена сметка.

Иван Капралов – Обществен посредник на Община Шумен

18 декември 2019 г.